

Blake Crouch

Dark Matter

Karakter Uitgevers B.V.

EEN

Ik hou van onze donderdagavonden.

Ze geven me het gevoel dat we ons buiten de tijd bevinden.

Het is onze traditie, alleen wij drieën – onze gezinsavond.

Mijn zoon Charlie zit aan de tafel en tekent op een schetsblok. Hij is bijna vijftien. De jongen is afgelopen zomer vijf centimeter gegroeid en is nu net zo lang als ik.

Ik kijk op van de ui die ik julienne snijd en vraag: ‘Mag ik het zien?’

Hij houdt het blok omhoog en laat me een bergketen zien die op een andere planeet lijkt thuis te horen.

Ik zeg: ‘Prachtig. Gewoon voor je plezier?’

‘Een klassenwerkstuk. Ik moet het morgen inleveren.’

‘Ga dan maar gauw verder, mr. Last Minute.’

Terwijl ik gelukkig en een beetje aangeschoten in mijn keuken sta, ben ik me er niet van bewust dat alles vanavond zal eindigen. Alles wat ik ken, alles waarvan ik hou.

Niemand vertelt je dat het allemaal op het punt staat te veranderen, dat het van je wordt afgepakt. Er is geen naderingsalarm, geen indicatie dat je bij de rand van de afgrond staat. Misschien is dat wat een tragedie zo tragisch maakt. Niet alleen wat er gebeurt, maar hóé het gebeurt: een vuistslag die je vanuit het niets raakt als je dat het minst verwacht en je geen tijd hebt om achteruit te deinzen of je schrap te zetten.

Het licht van de plafondspotjes schijnt op mijn wijn en de ui begint in mijn ogen te prikken. Thelonious Monk draait op de oude platen-speler in de studeerkamer. Ik krijg nooit genoeg van de rijkdom van analoog opgenomen muziek, vooral van het gekraak van vinyl tussen de nummers. De studeerkamer staat vol met stapels zeldzame platen waarvan ik tegen mezelf blijf zeggen dat ik ze binnenkort eens moet sorteren.

Mijn vrouw Daniela zit op het keukeneiland. Ze draait haar bijna lege wijnglas in één hand en heeft haar telefoon in haar andere hand. Ze voelt dat ik naar haar kijk en glimlacht zonder van het scherm op te kijken.

‘Ik weet het,’ zegt ze. ‘Ik overtreed de belangrijkste regel van onze gezinsavond.’

‘Wat is er zo belangrijk?’ vraag ik.

Ze kijkt met haar donkere Spaanse ogen in die van mij. ‘Niets.’

Ik loop naar haar toe, pak haar mobiel kalm uit haar hand en leg hem op het aanrecht.

‘Je zou met de pasta kunnen beginnen,’ stel ik voor.

‘Ik zie jónú liever koken.’

‘O ja?’ antwoord ik, waarna ik er zachter aan toevoeg: ‘Daar word je opgewonden van, of niet soms?’

Haar ademhaling ruikt naar zoete wijn en ze heeft een van die glimlachjes op haar gezicht die vanuit architectonisch oogpunt onmogelijk lijken. Het betovert me nog steeds.

Ik drink mijn glas leeg. ‘Zullen we nog een fles openen?’

‘Het zou stom zijn om dat niet te doen.’

Terwijl ik een nieuwe fles ontkurk, pakt ze haar mobiel weer op en laat me het scherm zien. ‘Ik was de recensie van Marsha Altmans expositie in *Chicago Magazine's* aan het lezen.’

‘Waren ze vriendelijk?’

‘Ja, het is min of meer een liefdesverklaring.’

‘Fijn voor haar.’

‘Ik heb altijd gedacht...’ Ze laat de zin wegsterven, maar ik weet wat ze wilde zeggen. Voordat we elkaar vijftien jaar geleden ontmoetten was Daniela een veelbelovende nieuwkomer in de kunstwereld van Chicago. Ze had een studio in Bucktown, showde haar werk in een stuk of vijf galerieën en had net haar eerste solo-expositie in New York ingericht. Vervolgens kwam het leven. Ik. Charlie. Een verlamrende postnatale depressie.

Een ontsporing.

Nu geeft ze particuliere kunstlessen aan onderbouwleerlingen van de middelbare school.

‘Het is niet dat ik niet blij voor haar ben. Ik bedoel, ze is fantastisch, ze verdient het allemaal.’

‘Als het je een beter gevoel geeft kan ik je vertellen dat Ryan Holder de Pavia-prijs net gewonnen heeft.’

‘Wat is dat?’

‘Een multidisciplinaire prijs voor prestaties binnen de biowetenschappen en natuurkunde.’

‘Is het een belangrijke prijs?’

‘Heel belangrijk. Een enorme bekroning. En het zet de sluizen naar subsidies wijd open.’

‘Mooiere assistentes?’

‘Dat is natuurlijk de echte prijs. Hij heeft me uitgenodigd voor een informeel feestje vanavond, maar ik heb afgezegd.’

‘Waarom?’

‘Omdat het onze avond is.’

‘Je moet gaan.’

‘Liever niet.’

Daniela pakt haar lege glas op. ‘Je zegt dus dat we allebei een goede reden hebben om vanavond veel wijn te drinken.’

Ik geef haar een kus en schenk een flink glas voor haar in uit de net geopende fles.

‘Jij had die prijs kunnen winnen,’ zegt Daniela.

‘Jij had de kunstwereld in deze stad in je zak kunnen hebben.’

‘Maar we hebben dit gedaan.’ Ze gebaart naar de grote keuken met het hoge plafond van ons patriciërshuis, dat ik van een erfenis heb gekocht voordat ik Daniela leerde kennen. ‘En we hebben dat gedaan,’ zegt ze terwijl ze naar Charlie wijst, die aan het tekenen is met een prachtige intensiteit die me doet denken aan Daniela als ze helemaal in beslag is genomen door een schilderij.

Het is vreemd om de ouder van een tiener te zijn. Het is één ding om een klein jochie op te voeden, maar iets heel anders als een persoon die op de drempel van volwassenheid staat zich tot jou wendt voor wijsheid. Ik heb het gevoel dat ik weinig te geven heb. Ik weet dat er vaders zijn die met helderheid en vertrouwen naar de wereld kijken en precies weten wat ze tegen hun zoons en dochters moeten zeggen. Daar hoor ik echter niet bij. Hoe ouder ik word, des te minder begrijp ik. Ik hou van mijn zoon. Hij betekent alles voor me. En toch kan ik niet aan het gevoel ont-snappen dat ik tekortschiet tegenover hem; hem voor de leeuwen gooi met niet meer dan de kruimels van mijn onzekere perspectief.

Ik loop naar de kast naast de gootsteen, open hem en ga op zoek naar een pak fettuccine.

Daniela draait zich naar Charlie om en zegt: ‘Je vader had de Nobel-prijs kunnen winnen.’

Ik lach. ‘Dat is misschien een beetje overdreven.’

‘Charlie, laat je niets wijsmaken. Hij is een genie.’

‘Je bent lief,’ zeg ik. ‘En een beetje dronken.’

‘Het is waar en dat weet je. De wetenschap is minder ver ontwikkeld door jouw liefde voor je gezin.’

Ik kan alleen glimlachen. Als Daniela drinkt, gebeuren er drie dingen: het accent van haar moedertaal wordt hoorbaar, ze is lief op een strijdlustige manier en ze neigt naar overdrijving.

‘Je vader zei op een avond tegen me – ik zal het nooit vergeten – dat wetenschappelijk onderzoek je hele leven opslokt. Hij zei...’ Ze wordt tot mijn verrassing heel even overmand door emoties. Er staan tranen in haar ogen en ze schudt haar hoofd zoals ze altijd doet als ze op het punt staat om te gaan huilen. Op het laatste moment vermant ze zich en gaat verder. ‘Hij zei: “Daniela, op mijn sterfbed heb ik liever herinneringen aan jou dan aan een koud, steriel laboratorium.”’

Ik kijk naar Charlie en betrap hem erop dat hij een gezicht trekt terwijl hij tekent.

Waarschijnlijk is hij in verlegenheid gebracht door ons ouderlijke melodrama.

Ik kijk in de kast en wacht tot de pijn in mijn keel is verdwenen.

Als dat gebeurt, pak ik de pasta en doe de deur dicht.

Daniela neemt een slok wijn.

Charlie tekent.

Het moment verstrijkt.

‘Waar is dat feestje van Ryan?’ vraagt Daniela.

‘In de Village Tap.’

‘Dat is je stamkroeg, Jason.’

‘En?’

Ze loopt naar me toe en pakt het pak pasta uit mijn hand.

‘Ga iets drinken met je vroegere collega. Zeg met een opgeheven hoofd tegen hem dat je trots op hem bent. En feliciteer hem van mij.’

‘Ik ga hem niet vertellen dat jij hem feliciteert.’

‘Waarom niet?’

‘Hij heeft een zwak voor je.’

‘Natuurlijk niet.’

‘Het is waar. Al heel lang, vanaf de tijd dat we een flat deelden. Kun je je de laatste kerstreceptie herinneren? Hij bleef maar proberen om je onder de mistletoe te krijgen.’

Ze lacht en zegt: ‘Het eten staat op tafel tegen de tijd dat je thuiskomt.’

‘Wat betekent dat ik terug moet zijn over...’

‘Drie kwartier.’

‘Wat zou ik zonder jou moeten beginnen?’

Ze geeft me een kus.

‘Daar mag je niet eens over nadenken.’

Ik pak mijn sleutels en portefeuille van de keramische schaal naast de magnetron, loop naar de eetkamer en kijk naar de tesseract kroonluchter die boven de eettafel hangt. Daniela heeft hem voor onze tiende huwelijksverjaardag aan me gegeven. Het is het mooiste cadeau ooit.

Als ik bij de voordeur ben, roept Daniela: ‘Neem ijs mee als je terugkomt!’

‘Munt-stracciatella!’ zegt Charlie.

Ik hef mijn arm en steek mijn duim op.

Ik kijk niet achterom.

Ik neem geen afscheid.

Het moment gaat ongemerkt voorbij.

Het eind van alles wat ik ken, alles waarvan ik hou.

Ik woon al twintig jaar in Logan Square en het is er nooit fijner dan de eerste week van oktober. Het doet me altijd denken aan die zin van F. Scott Fitzgerald: *In de tintelende herfst begint het leven helemaal opnieuw.*

Het is een koude avond en de hemel is helder genoeg om een handvol sterren te zien. In de cafés, die vol zitten met teleurgestelde fans van de Cubs, is het rumoeriger dan anders.

Ik blijf staan in het licht van het opzichtige bord waarop VILLAGE TAP knippert, en kijk het hoekcafé in dat je in elke zichzelf respecterende buurt van Chicago aantreft. Dit is toevallig mijn stamcafé. Het ligt het dichtstbij, maar een paar straten bij mijn patriciërswooning vandaan.

Ik passeer het licht van het blauwe neonbord achter het raam en loop het café in.

Matt, de barman en tevens de eigenaar, knikt naar me terwijl ik tussen de mensen die om Ryan Holder heen staan naar de bar laveer.

‘Ik vertelde Daniela net over je,’ zeg ik tegen Ryan.

Hij glimlacht. Hij draagt een zwarte coltrui, zijn gezichtsbehaving is zorgvuldig getrimd en hij ziet er gezond en zongebrend uit. Zijn verzorgde uiterlijk is uitstekend geschikt voor het lezingencircuit.

‘Jezus, wat fijn om je te zien. Ik ben ontroerd dat je gekomen bent. Liefje?’ Hij tikt op de blote schouder van de jonge vrouw die op de kruk

naast hem zit. 'Mag mijn dierbare oude vriend je stoel heel even lenen?'

De vrouw staat gehoorzaam op en ik ga op de kruk naast Ryan zitten.

Hij wenkt de barman. 'We willen een glas van de duurste whisky die je in huis hebt.'

'Ryan, dat is niet nodig.'

Hij pakt mijn arm vast. 'Vanavond drinken we alleen het beste.'

'Ik heb Macallan Twenty-Five,' zegt Matt.

'Doe daar maar twee dubbele van. Ik betaal.'

Als de barman wegloopt, geeft Ryan een harde stomp op mijn arm. Op het eerste gezicht zou je hem niet voor een wetenschapper houden. Tijdens zijn studiejaar heeft hij lacrosse gespeeld en hij is nog steeds in het bezit van de breedgeschouderde lichaamsbouw en de soepele bewegingen van een natuurlijke atleet.

'Hoe gaat het met Charlie en de mooie Daniela?'

'Het gaat geweldig met ze.'

'Je had haar mee moeten nemen. Ik heb haar sinds Kerstmis niet meer gezien.'

'Ze heeft me gevraagd om je te feliciteren.'

'Je hebt een fantastische vrouw, maar dat is niet bepaald nieuws.'

'Hoe zijn de kansen dat jij in de nabije toekomst een vaste relatie krijgt?'

'Klein. Het vrijgezellenleven met al zijn voordelen is gemaakt voor me. Geef je nog steeds les op Lakemont College?'

'Ja.'

'Een goede school. Laatstejaars, toch?'

'Precies.'

'En je geeft les in...'

'Kwantummechanica. Voornamelijk de introductie ervan. Niet bijzonder sexy.'

Matt komt terug met onze drankjes, en Ryan pakt ze uit zijn hand en zet dat van mij voor me neer.

'Dus dit feestje...' zeg ik.

'Gewoon een geïmproviseerde bijeenkomst die een paar van mijn postdoctorale studenten voor me georganiseerd hebben. Ze vinden niets geweldiger dan me dronken te voeren om me daarna uit mijn tent te lokken.'

'Het is een fantastisch jaar voor je, Ryan. Ik kan me nog steeds herinneren dat je bijna zakte voor differentiaalvergelijkingen.'

‘En jij hebt me gered. Meer dan eens.’

Heel even, achter al het zelfvertrouwen en het verzorgde uiterlijk, zie ik een glimp van de geschifte student die altijd in was voor een feestje met wie ik anderhalf jaar lang een weerzinwekkende flat heb gedeeld.

‘Was de Pavia-prijs voor je werk in...’

‘Het identificeren van de prefrontale cortex als de generator van het bewustzijn.’

‘Juist. Natuurlijk. Ik heb je verhandeling over dat onderwerp gelezen.’

‘Wat vond je ervan?’

‘Schitterend.’

Hij lijkt oprecht blij met het compliment.

‘Als ik eerlijk ben, Jason, en dit is geen valse bescheidenheid, heb ik altijd gedacht dat jij degene zou zijn die de belangrijke verhandelingen zou publiceren.’

‘Echt?’

Hij bestudeert me boven de rand van zijn zwarte plastic brilmontuur.

‘Natuurlijk. Je bent slimmer dan ik. Dat wist iedereen.’

Ik neem een slok van mijn whisky terwijl ik probeer niet te laten merken hoe heerlijk ik hem vind.

‘Gewoon een vraag, maar zie je jezelf tegenwoordig meer als een onderzoekswetenschapper of een docent?’

‘Ik...’

‘Omdat ik mezelf in de eerste plaats zie als een man die antwoorden op fundamentele vragen probeert te vinden. Als de mensen om me heen – hij gebaart naar de studenten die binnen komen druppelen – ‘slim genoeg zijn om kennis op te nemen puur doordat ze zich in mijn nabijheid bevinden, dan is dat fantastisch. Maar het doorgeven van kennis heeft mijn belangstelling niet. Alleen de wetenschap is belangrijk. Het onderzoek.’

Ik hoor een sprankje ergernis, of boosheid, in zijn stem. Het wordt steeds duidelijker, alsof hij zich langzamerhand aan het opwinden is.

Ik probeer het weg te lachen. ‘Ben je boos op me, Ryan? Het klinkt bijna alsof je denkt dat ik je in de steek gelaten heb.’

‘Luister, ik heb lesgegeven op MIT, Harvard, Johns Hopkins, de beste scholen op de planeet. Ik heb de slimste klootzakken die je kunt voorstellen ontmoet. Maar jij, Jason, zou de wereld veranderd hebben als je had besloten om onderzoek te blijven doen. In plaats daarvan geef je natuurkundeles aan toekomstige artsen en octrooiadvocaten.’

‘We kunnen niet allemaal supersterren zoals jij zijn, Ryan.’

‘Niet als je het opgeeft.’

Ik drink mijn glas whisky leeg.

‘Oké, ik ben heel blij dat ik langsgesproken ben.’ Ik sta op van de bar-kruk.

‘Niet doen, Jason. Het was een compliment.’

‘Ik ben trots op je, kerel. Dat meen ik.’

‘Jason...’

‘Bedankt voor de whisky.’

Als ik weer buiten ben, haast ik me over het trottoir. Hoe groter de afstand tussen Ryan en mij wordt, des te bozer word ik.

En ik weet niet eens zeker op wie.

Mijn gezicht gloeit.

Het zweet loopt in straaltjes langs mijn slapen naar beneden.

Gedachteloos loop ik de straat op terwijl het licht van de voetgangers-oversteekplaats op rood staat en ik registreer onmiddellijk het geluid van blokkerend rubber, van piepende banden die over het wegdek schuiven.

Ik draai me om en staar verbijsterd naar de gele taxi die met een enorme snelheid op me af komt.

Ik zie dat de taxichauffeur – een man met een snor en wijd opengesperde ogen waarin pure paniek te lezen is – zich schrap zet voor de klap.

Het volgende moment liggen mijn handen op het warme, gele metaal van de motorkap en de taxichauffeur buigt zich uit zijn raam en schreeuwt: ‘Klootzak, je was er bijna geweest! Kijk verdomme uit je doppen!’

Achter de taxi beginnen auto’s te toeteren.

Ik stap op de stoep en zie hoe de verkeersstroom weer op gang komt.

De eigenaars van drie verschillende auto’s zijn zo vriendelijk om gas te minderen zodat ze hun middelvinger naar me kunnen opsteken.

Whole foods ruikt als de hippie met wie ik voor Daniela een relatie had: een combinatie van verse producten, gemalen koffie en etherische oliën.

De paniek door de taxi heeft mijn roes verminderd en ik zoek in een soort mist, dromerig en slaperig, in de vriezers. Het lijkt kouder als ik weer buiten ben, er staat een frisse wind vanaf het meer, een voorteken van de naderende strenge winter.

Met mijn linnen tas gevuld met ijs neem ik een andere route naar huis. Het is zes huizenblokken langer, maar wat ik verlies aan afstand win ik

aan eenzaamheid, en na Ryan en de taxi heb ik wat tijd nodig om tot mezelf te komen.

Ik passeer een verlaten bouwterrein en een paar huizenblokken verder het speelplein van de basisschool waar mijn zoon op heeft gezeten. De metalen glijbaan glanst in het licht van een straatlantaarn en de schommels bewegen in de wind.

Deze herfstavonden bezitten een energie die een oergevoel in me losmaakt. Iets van lang geleden, van mijn jeugd in West-Iowa. Ik denk aan de rugbywedstrijden en de stadionlichten die fel op de spelers schijnen. Ik ruik rijpende appels en de zure stank van bier tijdens de bierfeesten in de graanvelden. Ik voel de wind op mijn gezicht als ik meerijd in de laadbak van een oude pick-uptruck die over een landweg rijdt terwijl de achterlichten het opwaaiende stof rood kleuren en mijn hele toekomst zich voor me uitstrekt.

Het mooie van de jeugd is dat die een gewichtloosheid bezit die in alles doordringt omdat je geen belastende keuzes hebt gemaakt, geen verplichtingen bent aangegaan en de weg die zich voor je uitstrekt vol pure, onbeperkte mogelijkheden is.

Ik hou van mijn leven, maar ik heb me in tijden niet zo licht gevoeld. Dichterbij dan deze herfstavonden kom ik niet bij dat gevoel.

Mijn hoofd begint helder te worden door de kou.

Het zal fijn zijn om weer thuis te zijn. Ik bedenk dat ik de gasopenhaard kan aansteken. Dat doen we nooit voor Halloween, maar het is vanavond zo abnormaal vroeg in het jaar koud dat ik, nadat ik anderhalve kilometer in deze wind heb gewandeld, alleen nog bij de haard wil zitten, met Daniela en Charlie en een glas wijn.

De straat loopt onder de bovengrondse metro met zijn geroeste ijzeren rails door.

De metro is voor mij de personificatie van de stad, zelfs nog meer dan de skyline.

Dit is mijn favoriete gedeelte van de wandeling naar huis, omdat het hier zo donker en stil is.

Op dit moment...

Geen binnenkomende treinen.

In beide richtingen geen koplampen.

Geen cafégeluiden.

Niets behalve het verre gebulder van een vliegtuig dat op O'Hare aanvliegt.

Wacht...

Ik hoor iets naderen – voetstappen op het trottoir.

Ik kijk achter me.

Een schaduw vliegt naar me toe, de afstand tussen ons vermindert sneller dan ik kan verwerken wat er gebeurt.

Het eerste wat ik zie is een gezicht.

Spookachtig wit.

Hoge, gebogen wenkbrauwen.

Rode, getuite lippen – te dun, te perfect.

En afschuwelijke ogen – groot en gitzwart, zonder pupillen of irissen.

Het tweede wat ik zie is de loop van een pistool, tien centimeter bij het puntje van mijn neus vandaan.

De lage, schorre stem achter het geishamasker zegt: 'Draai je om.'

Ik aarzel, te verbaasd om te bewegen.

Hij duwt het pistool tegen mijn gezicht.

Ik draai me om.

Voordat ik hem kan vertellen dat mijn portefeuille in mijn linkervoorzak zit, zegt hij: 'Ik ben niet uit op je geld. Begin te lopen.'

Ik begin te lopen.

'Sneller.'

Ik loop sneller.

'Wat wil je?' vraag ik.

'Houd je kop.'

Een trein dendert boven onze hoofden langs, en even later duiken we op uit de duisternis terwijl mijn hart in mijn borstkas bonkt. Ik neem mijn omgeving met een plotselinge en intense nieuwsgierigheid in me op. Aan de overkant van de straat is een omheind huizencomplex, aan deze kant een serie bedrijven waarvan de rolluiken om vijf uur dichtgaan.

Een nagelstudio.

Een advocatenkantoor.

Een bedrijf dat apparaten repareert.

Een bandenwinkel.

Deze wijk is een spookstad, er is niemand op straat.

'Zie je die SUV?' vraagt hij. Een stukje verderop staat een zwarte Lincoln Navigator langs de stoeprand geparkeerd. Het alarm piept. 'Ga op de chauffeursplaats zitten.'

'Wat je ook van plan bent...'

‘Je mag wat mij betreft ook hier op de stoep doodbloeden.’

Ik open het chauffeursportier en ga achter het stuur zitten.

‘Mijn boodschappentas,’ zeg ik.

‘Neem die mee.’ Hij gaat achter me zitten. ‘Start de auto.’

Ik trek het portier dicht en zet de linnen tas van Whole Foods op de vloer voor de passagiersstoel. Het is zo stil in de auto dat ik mijn hartslag als een snel geroffel tegen mijn trommelvliezen kan horen.

Ik druk op de knop om de motor te starten.

‘Zet de routeplanner aan.’

Ik zet hem aan.

‘Ga naar eerdere bestemmingen.’

Ik ben nog nooit in het bezit geweest van een auto met een ingebouwde gps en het duurt even voordat ik de juiste toets op het touchscreen vind.

Er verschijnen drie locaties.

Een is mijn thuisadres. Een is van de universiteit waar ik werk.

‘Ben je me gevolgd?’ vraag ik.

‘Kies Pulaski Drive.’

Ik selecteer 1400 Pulaski Drive, Chicago, Illinois 60616, terwijl ik geen idee heb waar dat is. De vrouwenstem van de gps instrueert me: *Maak een U-bocht als dat mogelijk is en blijf 1300 meter op deze weg.*

Ik schakel en keer in de donkere straat.

‘Doe je gordel om,’ zegt de man achter me.

Ik maak hem vast en hij doet hetzelfde.

‘Jason, voor alle duidelijkheid, als je iets anders doet dan de instructies tot in detail opvolgen, dan schiet ik je door de stoel heen dood. Begrijp je wat ik zeg?’

‘Ja.’

Ik rijd door mijn buurt terwijl ik me afvraag of ik dit allemaal voor de laatste keer zie.

Bij een rood verkeerslicht stop ik voor mijn stamcafé. Ik kijk door het donkergetinte raam van de passagierskant en zie dat de deur nog steeds open staat. Ik vang een glimp op van Matt en zie Ryan tussen de gasten. Hij zit gedraaid op zijn kruk met zijn rug naar de bar, zijn ellebogen op het versleten hout, omringd door zijn postdoctorale studenten. Waarschijnlijk vermaakt hij ze met een waarschuwend verhaal over een mislukking waarin zijn oude flatgenoot de hoofdrol speelt.

Ik wil hem roepen, hem laten begrijpen dat ik in de problemen zit. Dat ik...